

Toetssteen der ware en valse genade

Th. Van der Groe

15. H.C. ZONDAG 10 – Wat verstaat gij door de voorzienigheid Gods?

Vr. 27. Wat verstaat gij door de voorzienigheid Gods?

Antw. De almachtige en alomtegenwoordige kracht Gods, door welke Hij hemel en aarde, mitsgaders alle schepselen, gelijk als met Zijn hand nog onderhoudt, en alzo regeert, dat loof en gras, regen en droogte, vruchtbare en onvruchtbare jaren, spijs en drank, gezondheid en krankheid, rijkdom en armoede, en alle dingen, niet bij geval, maar van Zijn Vaderlijke hand ons toekomen.

Vr. 28. Waartoe dient ons dat wij weten dat God alles geschapen heeft en nog door Zijn voorzienigheid onderhoudt?

Antw. Dat wij in allen tegenspoed geduldig, in voorspoed dankbaar zijn mogen, en in alles dat ons nog toekomen kan, een goed toevorzicht hebben op onzen getrouwen God en Vader, dat ons geen schepsel van Zijn liefde scheiden zal, aangezien alle schepselen alzo in Zijn hand zijn, dat zij tegen Zijn wil zich noch roeren, noch bewegen kunnen.

2. Niet minder werkt ook het vertrouwen van de Christen jegens God, uit aanmerking van zijn almachtige en heerlijke Voorzienigheid, welker kort en bondige verklaring ons in de Catechismus gegeven wordt (Vraag 27).

Wij kunnen dit heilige leerstuk nooit aandachtig genoeg inzien en overwegen, aangezien het zulk een gezegende fontein van alle geestelijke vertroosting en sterkte voor de zielen van de ware gelovigen. Het geloof aanschouwt hier de hoge almachtige Koning van hemel en aarde, als gezeten op de troon van Zijn heerlijkheid, die ons en al het geschapene, geestelijk en lichamelijk, klein en groot, zelfs tot het minste grasje en stofje toe, als met Zijn eigen Goddelijke hand, naar Zijn eeuwige raad en wil, gedurig alzo onderhoudt, bestuurt en regeert, dat er, minst of meest, niets kan geschieden zonder Hem. Het geloof ziet Jehovah, de barmhartige Vader in Christus, overal tegenwoordig met Zijn almogende kracht en heerschappij in hemel, op aarde en onder de aarde, en het leest dagelijks in dat grote boek van Zijn voorzienigheid zo vele aanbiddelijke en onbegrijpelijke wonderen van Zijn oneindige macht en heerlijkheid, dat het niet bekwaam is om het duizendste gedeelte daarvan in orde te verhalen. Het kan nooit aandachtig in dat boek lezen, zonder uit te roepen met David: *hoe kostelijk zijn mij, o God, Uw gedachten; hoe machtig veel zijn haar sommen! Zou ik ze tellen? harer is meer dan des zands; word ik wakker, zo ben ik nog bij U*; Ps. 139 : 17, 18.

Ons gering begrip is in zulke nauwe bepalingen ingesloten, en blijft nog steeds met zo veel nevelen van vleselijke duisternis bezet, dat wij nauwelijks een klein stukje van de zaak van Gods dagelijkse Voorzienigheid, welke van nabij en rondom ons gaat, naar eis kunnen overwegen. Wat zou het dan toch zijn, als wij eens wat verder van ons af konden zien, door al het geschapene van hemel en aarde? Ja, wat zou het zijn, als wij zelfs eens door de verlopen eeuwen terug konden zien, tot op het begin van de wereld? Moest het zwakke oog van ons arm menselijk verstand dan niet in, stukken geschenen, ja geheel verslonden worden door die glansrijke zon der Goddelijke heerlijkheid? En toch is dat alles slechts als een schakel of ruim toneel van Gods heerlijke werken naar buiten. Wat moet er dan immers niet een verbazende afgrond van macht en heerlijkheid in God Zelf zijn? *Ziet, dit zijn maar uiterste einden van Zijn wegen, en wat een klein stukje van de zaak hebben wij van Hem gehoord? Wie zou dan de donder Zijner Mogendheden verstaan?* Job 26 : 14. Doch, hoe klein dit stukje van de zaak ook moge zijn, indien het anders maar wel van ons gezien en gehoord is, door de hemelse genade van de Geest, zo zal het ons dan echter leren, op die hoge en onbegrijpelijk heerlijke en algenoegzame God, als op onze genadige Vader in Christus, steeds een waar gelovig en kinderlijk vertrouwen te zetten, als ons voorgesteld wordt (Vraag 28). Waarin wij drieërlei geestelijke geloofswerkzaamheden hebben in acht te nemen, welke als zo vele zalige voordelen zijn, die het geloof trekt uit de heilige leer van de Goddelijke Voorzienigheid.

1. *Dezelve dient daartoe, dat wij in alle tegenspoed geduldig mogen zijn.* Want het geloof verzekert hier al Gods kinderen, dat hun generlei tegenspoed, kruis of droefheid immermeer ontmoet in dit aardse leven, anders dan uit de genadige en allesbesturende hand van hun almachtige hemelse Vader, en dat het Zijn Vaderlijke wegen en kastijdingen zijn, welke Hij alleen over hen brengt tot bevordering van hun zaligheid, zoals zulks in het voorgaande reeds is aangewezen. De aanmerking hiervan moet dan immers noodzakelijk dienen, door de werking van de Goddelijke genade, om hun harten onder allerlei tegenspoed recht gebogen, stil, gelovig en geduldig te maken, ten einde zij steeds met lijdzaamheid mochten lopen de loopbaan, die hen voorgesteld is; ziende op de overste Leidsman en Voleinder des geloofs, Jezus, welke voor de vreugde die Hem voorgesteld was, het kruis heeft verdragen en de schande veracht, Hebr. 12 :1, 2. Wij moeten maar alleen Gods heilige en getrouwe Vaderlijke hand recht leren zien in al onze tegenspoeden, beide van lichaam en ziel, dit zal ons de weg dan gedurig banen, om onszelf te verloochenen en ons kruis gewillig op ons te nemen, om het stil, gelovig, met en achter de Heere te dragen. Hij bestelt al ons kruis, Hij bestuurt en regeert het, en Hij heiligt en zegent het ook voor ons, en maakt dat onze lichte verdrukking, die zeer haast voorbijgaat, ons werkt een zeer uitnemend, eeuwig gewicht der heerlijkheid, 2 Kor. 4 :17. Dit is genoeg voor een oprecht gelovig en geestelijk gemoed, om door de gedurige bijstand van de Heilige Geest, zelfs onder het zwaarste en langdurigste kruis, nog een overvloedige vertroosting in God te vinden, ja, om het kruis met hartelijke gewilligheid en blijdschap te omhelzen, en om het met een stil geduld te dragen, en om er duizend zalige nuttigheden en voordelen van te trekken, welke in geen andere weg te bekomen zijn, totdat er eens, vroeg of laat, een heerlijke Verlossing zal aanbreken, waarin wij, beproefd zijnde geweest, de kroon des levens zullen ontvangen, welke de Heere beloofd heeft degenen, die Hem liefhebben, Jac. 1 :12.
2. *Daarnaast dient ons ook het geloof van de Goddelijke Voorzienigheid tot een geheel ander einde, te weten, dat wij in voorspoed dankbaar mogen zijn.* Want door middel van hetzelfde erkennen wij al weer, dat al onze zegeningen en voorspoedige inbeeldingen, zo geestelijke als lichamelijke, enkel van de genadige en almachtige hand van onze Hemelse Vader, door Christus, ons toegebracht worden, en dat alle dierbare uitvloeisels zijn van Zijn getrouwe liefde en Vaderlijke zorg voor ons, die Zijn arme onwaardige kinderen zijn. En wat kan zulks dan nu ook weer anders uitwerken door de kracht van de Geest, dan dat het gedurig diepe indrukken van dankbaarheid en van heilige

Verwondering en vernedering op ons gemoed moet leggen, en ons moet aansporen, om zulk een hoogwaardige God en allerbarmhartigste Vader te prijzen en te verheerlijken, en Zijn zegeningen recht te gebruiken, tot Zijn lof en tot onze zaligheid? Op die wijze worden al des Heeren genadige weldaden, voor onze zielen, dan als sterke banden van verplichting, om ons zelf steeds nauwer en nauwer aan Hem te verbinden, en om gedurig met de Psalmist te zeggen: *van U, mijne Sterkte! zal ik Psalmzingen, want God is mijn hoog vertrek, de God mijner goedertierenheid*, Ps. 59 : 18.

3. Eindelijk strekt ook het geloof van de Goddelijke Voorzienigheid, om Gods kinderen, in alles wat hen nog toekomen kan een goed toeverzicht te doen hebben op hun getrouwe God en Vader, dat hen geen schepsel van Zijn liefde scheiden zal, aangezien dat alle schepselen alzo in Zijn hand zijn, dat ze tegen Zijn wil zich roeren noch bewegen kunnen. De grond van de waarachtige troost van de gelovige en van de vrede van hun gemoed, ja van hun gehele zaligheid, ligt alleen in de onbegrijpelijke zekerheid en vastigheid van hun geestelijke vereniging met God in Christus, en dat zij samen, met een heilige onverbreekbare band, voor eeuwig aan Hem getrouwd en verbonden zijn, Hos. 2:18. Want God Zelf heeft hun Zijn trouw, in de dood van Christus en door de gewisse en onveranderlijke Evangeliebeloften, ja, ook door dat heilige en dierbare onderpand des Geestes, dat Hij hun gegeven heeft, alzo vast bezworen, dat het geloof aan die sterke eed van God in het minst niet twifelen kan, nee, maar tegen hoop op hoop, onwankelbaar daaraan blijft vasthouden, want het geloof aanschouwt Hem als Jehova, de wezenlijke en onveranderlijke God. Doch, dit is nog niet alles.

Nu het geloof zich aldus vast verzekerd houdt van Gods bezworen trouw, nu kan het ook voor geen schepselen vrezen, alsof die ook te eniger tijd machtig zouden zijn om de ziel weer te kunnen scheiden van de liefde Gods, die er is in Christus Jezus onze Heere. Velen, ja ook de meeste schepselen mogen er in zichzelf boos en listig genoeg toe zijn, de satan, de wereld en het zondig vlees mogen daar wel alleszins toe samen spannen, maar als de gelovigen, door de kracht van de Heilige Geest, slechts vast staan in het geloof, dan zien zij al de schepselen niet anders aan dan als nietige stofjes in de hand van hun getrouwe Hemelse Vader, en bemerken dan wel duidelijk, hoe dezelve zich tegen Zijn raad of wil, in het minst noch roeren, noch bewegen kunnen. Daarom laten zij hier alle zondige en ongelovige vrees voor de arme machteloze schepselen dan ook geheel varen, en stellen een volkomen vertrouwen of toeverzicht op de Heere hun God, en grijpen Zijn dierbare beloften en bezworen trouw aan, dat Hij hen Zelf met Zijn machtige hand in Zijn liefde zal bewaren, en hun in Zijn Verbond zal bevestigen en staande doen blijven tot het einde toe. En hier zitten zij dan veilig in de schuilplaats des Allerhoogsten, en vernachten onder de liefelijke schaduw des Almachtigen, en zingen daar vrolijk: *"de Heere is mijn licht en mijn heil, voor wien zou ik vreezen? De Heere is mijn levenskracht, voor wien zou ik vervaard zijn?"* Ps. 27 :1. Zegt hier de ware gelovige: *zo God voor ons is, wie zal tegen ons zijn?* Rom. 8 :31. En zal nu iemand in staat zijn, om die zalige vrede des geloofs, die dierbare kalmte van de ziel, en hoe liefelijk die vrome gunstgenoten des Heeren hun kranke en vermoeide hoofd in de zachte schoot van hun getrouwe Hemelse Vader neerleggen, enigszins recht te kunnen begrijpen, die deze dingen, door genade, niet zelf waarlijk gesmaakt en ondervonden heeft? Want deze is die vrede Gods, die alle verstand te boven gaat, Phil. 4 : 7. Wij willen de verdere schildering en beschrijving van dezelve hier dan ook overlaten aan de Geest des vredes zelf, dat die ons, en alle ware uitverkorenen, deze hemelse vrede, door Zijn zalige werking, uit genade meer mocht leren verstaan.

Maar hoe werkt en handelt hier nu weer de *ongelukkige waangelovige*? Die spreekt ook van al deze heilige en Goddelijke waarheden, en somtijds met veel verheffing: en toch is het zeker genoeg, dat de natuurlijke mens niet begrijpt de dingen die des Geestes Gods zijn, maar dat zij hem een dwaasheid zijn, 1 Kor. 2 :14. Er is een zaak, welke hier het allerbeste werk van alle geveinsde waan- en

tijdgelovigen in de grond voor God geheel bederft, en die maakt, dat hun geduld in tegenspoed, hun dankbaarheid in voorspoed, hun toeverzicht op God voor het toekomstige, en zonder onderscheid al hun blinkende vroomheid, en al hun geloofswerkzaamheden toch maar als een vuile stank zijn in Zijn heilige neusgaten.

En die bestaat hierin, dat zij zich zelf nimmermeer met een volkomen neerbuiging van het hart, aan de soevereine Goddelijke Voorzienigheid geheel begeren te onderwerpen, zoals Eli deed, die zei tot Samuel: Hij is de Heere, Hij doe wat goed is in Zijn ogen, 1 Sam. 3:18. De beste en verstgevorderde geveinsde, die er in de wereld is, is toch altijd een onverzoenlijk vijand van een onbepaalde en volstrekt kinderlijke onderwerping aan de regering van de hoge God, die toch in de hemel is, en die alles doet, wat Hem behaagt, Ps. 115 : 3. Waarvan de voorname grond en reden is, omdat het hart van de geveinsden nooit waarlijk gereinigd worden door de geest van het geloof, van de zondige eigenliefde. Want naardien zij anders niet hebben dan een bedrieglijk waangelooft, waar zij in leven, zo ondervinden zij dan nimmer grondig de geestelijke kracht van Christus' verzoenend bloed, om de schuld der dode werken van hun consciënties af te wissen, en om de wortel van de zonde in hun binnenste aanvankelijk te verstikken en uit te roeien. Daarom, welke verandering zij ook mogen ondergaan door de levendige aandoening en de schielijke blijdschap van het tijdgeloof, zo blijft de inwendige grond van hun gemoed toch altijd onvernieuwd en ongeheiligd, en daarom moeten zij ook altijd onverzettelijk blijven staan in de vaste aankleving aan zich zelf en aan hun ongedode lusten en begeerlijkheden, gelijk mede aan de dienst der wereld en der ijdele schepselen. En uit die kwade en boze grond, uit dat onvernieuwde en ongeheiligde beginsel der zonde, moeten zij dan noodzakelijk Gods heilige heerschappij altijd dodelijk haten, en die met hun harten geheel tegenstaan, zo ver als dezelve strijdig is met hun verkeerde zin en dwaze vleeselijke begeerlijkheid.

Zij mogen in zulke staat de zelfverloochening en de zuivere eensgezindheid met God, in al Zijn werken en wegen, begrijpen en bespreken, ja die roemen, verheffen en voorwenden, zo veel zij mogen, doch zij menen het niet van harte: het is alles maar een schijn en gedaante, welke zij vertonen, en een louter bedrog en huichelarij, want zij willen aan de Heere geen andere, dan slechts een bepaalde hulde en onderwerping doen. Zij verstaan het alles zo, dat Hij hun (bijzonder in de voornaamste dingen, waar zij het meest op gezet zijn), altijd moet regeren naar hun eigen zin en wil, en dan zullen zij Hem in de mindere dingen ook gehoorzaam zijn, en gedurig tot Hem zeggen: *Heere, Heere*. Immers zo ligt de zaak in hun hart, ofschoon zij geheel anders spreken zullen. En ziet, hun zin is, dat zij veel van voorspoed houden en weinig van tegenspoed. Zij wandelen veel liever in witte, dan in zwarte kleren. Wanneer er maar eens een bittere drinkbeker van Gods hand tot hen gezonden wordt, dan zijn zij wel aanstonds gereed om te zeggen: laat deze drinkbeker van mij voorbijgaan, maar zij zeggen er niet graag oprecht bij: doch niet gelijk ik wil, maar gelijk Gij wilt, Matth. 26 :39.

Kortom, de waangelovige, als hij zijn eigen zin niet mag hebben, is dan altijd korzelig, gemelijk en kwalijk geneigd bij zichzelf, en hij onderwerpt zich aan des Heeren heilige wil niet, dan slechts uit dwang. Met zijn bevassing en oordeel, en met zijn mond en uiterlijke houding zal hij Gods doen billijken, maar met zijn wil zal hij het haten, en er heimelijk over morren en klagen. Als hij maar eens zo hoog kon klimmen, dat hij op Gods troon kon gaan zitten, dan zou hij zijn eigen zaken en wegen geheel anders bestieren. Het is zeker, dat ook de oprechte kinderen Gods nog maar al te veel van dat snode en verdoemelijke kwaad in hun aardse leven blijven omdragen. Doch het is niet minder zeker, dat zij zich zelf deswege, door de genade van de Heilige Geest, gedurig schamen en verfoeien voor de Heere, en het aan Hem klagen en belijden met een waarachtige droefheid, en er hartelijk gelovig verzoening over zoeken, en er ook ernstig tegen zuchten, waken en strijden. Maar van dit alles kan een bedrogen geveinsde niets oprecht doen, omdat hij zichzelf en zijn eigen zin en leven nog te lief heeft, en die dingen nog niet graag in de dood wil overgeven om Jezus' wil. Ziet, dit is hier dan al weer het grote onderscheid.

En aldus hebben wij dan nu het ware geloofsvertrouwen op God in Christus, zoals datzelve noodzakelijk vloeit uit de geestelijke kennis en gelovige toe-eigening van Hem, mede wat nader

voorgesteld, ten einde opdat een ieder zijn staat en weg daar al weer bij zou neerleggen, en de deugdelijkheid van zijn geloof daar verder aan beproeven.

Wij hebben het nodig geoordeeld, ons bij het eerste Geloofsartikel, behelzende het geloof in God de Vader, de almachtige Schepper des hemels en der aarde, wat langer op te houden, om de grote aangelegenheden van de zaken, welke daarin voorkomen, en die maar weinig aandachtig in onze geesteloze tijd doorgaans ingezien, en nog nimmer ernstig waargenomen en betracht worden. Behalve dat de omstandige opening van die zaken ook bijzonder dient, om licht te verspreiden over de inhoud van de volgende Artikelen.

II. Wij gaan nu over tot het geloof in God de Zoon, onze Verlosser. Waarin ons wel een grote en wijduitgestrekte materie van dierbare geloofswaarheden uit het Evangelie voorkomt, doch in welke overweging wij ons niet verder zullen inlaten, dan als dienen kan, om duidelijk aan te wijzen de wezenlijke geloofswerkzaamheid omtrent al die Evangelie-waarheden, tot een ernstige en onderscheidene beproeving van een ieders Geloof. Deze gehele stof van de Zoon, en van het werk onzer verlossing door Hem, kan bekwaam gebracht worden tot drie voorname hoofddelen, waarin gehandeld wordt:

1. van Zijn beide namen;
2. Van Zijn beide naturen;
3. En van Zijn beide staten.

a. Aangaande Zijn namen.

Zoals daar twee onderscheidene verbonden of Testamenten van de Goddelijke genade zijn, een oud en een nieuw, also draagt ook de Zone Gods (die een wezenlijke Middelaar van die beide verbonden is, en wiens doorluchtige Persoon in het oude Verbond door Mozes werd vertoond en gerepresenteerd) twee bijzondere namen, Jezus en Christus, van welke de ene is genomen uit de taal van het oude, en de andere uit de taal van het Nieuwe Testament. Deze namen zijn heldere en zakelijke beschrijvingen of afmalingen van Zijn hoogwaardige Goddelijke Persoon, en van Zijn gezegende Middelaars bediening en allerheiligste verlossingswerk voor ons gelovigen. Waarom dezelve dan ook niet anders, dan ook door een hoge Goddelijke bestelling en autoriteit aan de Zoon Gods zijn toegewezen, om die namen, in hun volkomen kracht maar alleen te dragen. Want God heeft Hem uitermate verhoogd, en heeft Hem een naam gegeven, welke boven alle naam is, Fil. 2 : 9. Onder beide die gezegende namen van Jezus en van Christus is de hoogwaardige Zoon Gods nu het waarachtige voorwerp van ons geloof.